

BIATLONUL ROMÂNESC ÎN CADRUL JOCURILOR OLIMPICE

Lect. univ. dr. **Raluca Anca PELIN**¹

Abstract

Winter biathlon can be considered one of the oldest human activities; it having its origins in hunting on skis, which is lost in the mists of distant history. Ski military units and their actions are reported more frequently early in the second millennium BC in northern regions.

As an olympic sport, biathlon has been accepted at the 50th Session of the IOC in Paris, in 1955, following the proposal of the Austrian federation of professional and featured in the program at Squaw Valley in 1960, where for the first time 30 athletes from nine countries were played and the Olympic title in the sample of 20 km. It is replacing the military patrol race demonstration.

Keywords: *biathlon, Olympic Games, results, athletes*

Problematika abordată

Biatlonul de iarnă poate fi considerat una dintre cele mai vechi activități omenești, acesta avându-și originea în vânătoarea pe schiuri, preocupare care se pierde în negura îndepărtată a istoriei. Unitățile militare pe schiuri și acțiunile lor sunt semnalate mai frecvent chiar de la începutul mileniului al doilea al erei noastre în regiunile nordice.

Ca sport olimpic, biatlonul a fost acceptat la cea de-a 50-a Sesiune a C.I.O. de la Paris, din 1955, ca urmare a propunerii federației de specialitate din Austria, și a figurat în programul de la Squaw Valley din 1960, unde pentru prima oară 30 de sportivi din nouă țări și-au disputat titlul olimpic la proba de 20 km. Se înlocuia astfel cursa demonstrativă de patrulă militară.

Ștafeta 4 x 7,5 km apare în programul J.O. pentru prima oară la Grenoble, 1968, iar cursa de 10 km la J.O. de la Lake Placid în 1980.

IBU a înaintat IOC-ului cererea ca proba de urmărire să fie inclusă din 2002 la Jocurile Olimpice de Iarnă de la Salt Lake City/SUA, iar proba de masstart a fost inclusă în programul Jocurilor Olimpice de Iarnă din 2006 de la Torino – Italia.

Dezvoltarea explozivă a sportului feminin din ultimile decenii nu a lăsat neinfluențat nici biatlonul. În anul 1984 se desfășoară primele Campionate Mondiale de biatlon feminin, iar în 1992 sunt programate primele probe de biatlon femeii la J.O. de iarnă.

---

¹ Raluca Anca PELIN, Universitatea Politehnica din București, mararaluelena@yahoo.com

Stadiul cunoașterii

Tradiția Jocurilor Olimpice de iarnă a început cu 28 de ani mai târziu decât Olimpiada de vară, care a avut loc în Atena, în 1896. Prima ediție a Jocurilor de iarnă a avut loc în perioada 24 ianuarie - 4 februarie 1924 și prima țară gazdă a fost Franța, în orașul *Chamonix*, o cunoscută stațiune balneoclimaterică situată în Alpi, la o altitudine de 1037 de metri, în apropiere de Mont Blanc. Denumirea oficială era „Săptămâna Internațională a Sporturilor de Iarnă” și varianta cunoscută azi a fost acceptată abia doi ani mai târziu.

Până în prezent au avut loc 21 de ediții ale Jocurilor Olimpice de iarnă, iar trei orașe – Saint Moritz, Lake Placid și Innsbruck au avut onoarea de a găzdui de câte două ori aceste competiții. În ceea ce privește distribuția continentală, 13 ediții s-au desfășurat în Europa, șase pe pământ american și două în Asia.

La prima ediție a jocurilor albe România nu a participat. Au fost 16 țări care s-au aliniat la startul primei ediții ale Jocurilor Olimpice, Norvegia ieșind câștigătoare cu un total de 17 medalii.

În stațiunea St. Moritz din Elveția, care este situată la o altitudine de 1.800 de metri, are loc cea de-a doua ediție a Jocurilor Olimpice. România participă cu 17 sportivi, la două discipline – bob și patrula militară. Pentru participanții români la proba de patrulă militară, formată din Ion Zăgănescu, Ioan Rucăreanu, Constantin Pascu și Toma Calista, a fost foarte dificil. Aceștia s-au acomodat cu greu condițiilor, terminând pe locul 8 din 9 formații aflate la start.

Următoarea competiție olimpică are loc în anul 1932, la Lake Placid (SUA). Este pentru prima oară când Jocurile Olimpice de iarnă sunt organizate pe continentul american, iar alegerea locului a stârnit nedumerire, deoarece această localitate nu se bucura de faima precedentelor orașe gazdă. Altitudinea era de doar 568 metri, iar zăpada a trebuit adusă din Canada. La această ediție au participat mai puțini sportivi decât la precedenta, iar România a fost prezentă pentru a doua oară consecutiv, dar doar la proba de bob.

Următoarea participare românească a fost în anul 1936, la Garmisch-Partenkirchen, din Germania, unde delegația noastră a fost formată din 14 sportivi la cinci discipline – schi fond, schi alpin, sărituri speciale, patinaj artistic și bob.

După o pauză de 12 ani din cauza celui de-al Doilea Război Mondial, se ține cea de-a cincea ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă la St. Moritz, în Elveția, locul unde se desfășuraseră și în anul 1928. Au participat 28 de țări, 669 de sportivi, care s-au întrecut pe Stadionul St. Moritz Olympic Ice Rink. România a participat cu 11 sportivi la două discipline – schi fond și patrula militară. Ștefan Ionescu, Constantin Vladea, Cornel N. Crăciun și Ion Kosky sunt cei patru sportivi români care au înregistrat cel mai bun loc, al șaptelea la ștafeta de schi patrulă militară.

La următoarele două ediții ale Jocurilor Olimpice, România a participat cu 17 sportivi la Oslo (NOR) în 1952, la două discipline – schi alpin și schi fond și cu 20 de sportivi la Cortina d'Ampezzo (ITA) din 1956, la patru discipline – bob, schi

alpin, schi fond și sărituri.

În anul 1960, la Olimpiada de la Squaw Valley din SUA, România nu are niciun participant. Este ediția în care și-a făcut apariția biatlonul în programul competițional, renunțându-se la patrula militară.

În Innsbruck, Austria, se desfășoară următoarea ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă, pe Stadionul Bergisel. România a avut o delegație de 28 de sportivi și pentru prima oară este prezentă naționala de hochei, cu viitorul tenismen Ion Țiriac în echipă. Biatlonistul Gheorghe Vilmoș se clasează pe locul 5, cel mai bun rezultat olimpic reușit până acum de un sportiv biatlonist român. Colegul său, Gheorghe Cimpoia, s-a clasat pe locul 27, iar cel mai bun biatlonist român, Nicolae Bărbășescu, nu a putut lua startul, din cauza unei accidentări la braț, ca urmare a unei ciocniri cu un concurent suedez, incident petrecut în preziua concursului.

Cea de-a zecea ediție a *Jocurilor Olimpice* a fost găzduită de Franța, în 1968. Grenoble le-a purtat noroc românilor care, pentru prima oară în istoria Jocurilor Olimpice de iarnă, câștigă o medalie olimpică. Proba de bob-2 este cea care aduce României bronzul, prin sportivii Ion Panțuru și Nicolae Neagoe. Biatloniștii români – Constantin Carabela, Gheorghe Vilmoș, Gheorghe Cimpoia și Nicolae Bărbășescu au evoluat pe traseul de la Autrans. Dezavantajați de numerele de start și de zăpada grea, sportivii noștri au reușit o clasare în prima jumătate a clasamentului, care a numărat 60 de competitori.

Ales încă din anul 1966, Sapporo devine orașul gazdă pentru cea de-a 11-a ediție a *Jocurilor Olimpice* și astfel Japonia reușește să aducă, pentru prima oară, faimoasa competiție pe continentul asiatic. România a luat parte cu 13 sportivi la patru discipline. Biatloniștii români Victor Fontana, Gheorghe Vilmoș, Nicolae Vestea și Constantin Carabelea s-au clasat pe locul 9 la ștafetă. Pentru sportivii noștri, marea piatră de încercare s-a dovedit a fi proba de tir, ei acumulând foarte multe puncte de penalizare.

Pentru a doua oară *Jocurile Olimpice de iarnă* se țin la Innsbruck, în Austria, în anul 1976. România participă cu o delegație formată din 33 de sportivi, iar cel mai bun rezultat este locul al șaptelea obținut de echipa de hochei. Printre biatloniștii români se află și Gheorghe Gârniță, unul dintre cei mai cunoscuți specialiști pe plan național, cu prestații notabile la mari întreceri internaționale.

În anul 1980, la Lake Placid, oraș care a mai fost gazdă pentru *Jocurile Olimpice*, are loc cea de-a 13-a ediție a jocurilor albe. România a avut o delegație formată din 35 de sportivi, dar fără competitori la biatlon.

În 1984 este pentru prima oară când o țară socialistă organizează *Jocurile Olimpice*. Iugoslavia este țara gazdă pentru 1.272 de sportivi, din 49 de țări. România a participat cu un număr de 19 sportivi, la șase discipline. Biatloniștii români s-au aflat sub nivelul cerințelor unei competiții olimpice, astfel:

- 10 km – locul 41 Gheorghe Berdar, locul 48 Francisk Forika, locul 52 Imre Lestyan;
- 20 km – locul 43 Imre Lestyan, locul 49 Mihai Rădulescu, locul 50 Vladimir Todașcă;

- ștafetă – locul 13.

În 1988 este pentru prima dată când țara gazdă este Canada, care va organiza Jocurile Olimpice de iarnă la Calgary, pe Stadionul McMahon. În timpul celor trei săptămâni are loc o premieră a acestei ediții, prin participarea în cadrul întrecerilor a 1.423 de sportivi, din 57 de țări. România participă cu o delegație formată doar din 11 sportivi, șase femei și cinci bărbați, dar fără o participare la disciplina biatlon.

Franța devine din nou țară gazdă pentru *Jocurile Olimpice de iarnă*, dar de această dată la Albertville, în anul 1992. Este și ultima oară când Jocurile Olimpice de iarnă și cele de vară au loc în același an, dar pentru prima oară când Jocurile Olimpice de iarnă și *Jocurile Paralimpice* se desfășoară în același loc. România participă cu o delegație de 23 de sportivi, cel mai bun rezultat fiind înregistrat la proba de sanie, unde țara noastră ocupă locul al patrulea. Sportivii și sportivele de la disciplina biatlon au avut următoarele rezultate:

- 20 km – locul 21 Gheorghe Vasile;
- 10 km – locul 34 Gheorghe Vasile;
- 7,5 km – locul 43 Ileana Hanganu, locul 55 Adina Șotropa, locul 63 Corina Cârstoi;
- 15 km – locul 59 Adina Șotropa;
- Ștafetă feminin – locul 10.

Anul 1994 este cel în care se decide ca fiecare an par să fie olimpic. La această ediție, desfășurată la Lillehammer, în Norvegia, participă 1.737 de sportivi, din 67 de țări. România participă cu 23 de sportivi, dintre care cinci la biatlon, dar cu rezultate dezamăgitoare:

- 10 km – locul 81 Nicolae Șerban;
- 15 km – locul 71 Nicolae Șerban;
- 7,5 km – locul 38 Adina Șotropa, locul 55 Mihaela Cârstoi, locul 63 Monica Jauca;
- 15 km – locul 41 Adina Șotropa, locul 48 Monica Jauca, locul 63 Mihaela Cârstoi;
- ștafetă feminin – locul 10.

În anul 1998 este rândul Japoniei să fie gazdă pentru Jocurile Olimpice de iarnă, care s-au desfășurat pe Stadionul Olimpic. Au participat 2.176 de sportivi, din 72 de țări. România participă la aceasta ediție cu 17 sportivi, cel mai bun rezultat fiind înregistrat de Eva Tofalvi la biatlon 15 km, locul al 11-lea. La proba 7,5 km Eva ocupă locul 31, iar sportivul Marius Ene are următoarele rezultate: la proba 10 km – locul 64, iar la proba 20 km – locul 60.

Salt Lake City, Utah, SUA, în anul 2002, este locul unde se desfășoară primele Jocuri Olimpice după atentatele de la 11 septembrie. Ceremonia este deschisă de președintele Statelor Unite, George W. Bush. România a participat la această ediție cu 20 de sportivi, la opt discipline. Cei patru sportivi de la biatlon au avut următoarele rezultate:

- 7,5 km – locul 55 Dana Cojocă, locul 61 Eva Tofalvi, locul 72 Alexandra Rusu;
- 15 km – locul 52 Eva Tofalvi, locul 61 Dana Cojocă;
- 12,5 km urmărire – locul 55 Marian Blaj;
- 10 km – locul 42 Marian Blaj;
- 20 km – locul 51 Marian Blaj.

Biatlonista Alexandra Rusu nu a putut lua startul în proba 15 km, deoarece arma sa a fost răătăcită în Italia, unde luase parte la Campionatele Mondiale de juniori.

Este pentru a doua oară când Italia este țară gazdă pentru Jocurile Olimpice de iarnă, dar de această dată la Torino. În 2006, la această ediție au participat 2.663 de sportivi, din 80 de țări. România participă cu o delegație formată din 25 de sportivi, la opt discipline.

Veterana delegației noastre, Eva Tofalvi, care s-a aflat la a treia participare la Jocurile Olimpice, reușește în concursul de 15 km să ocupe locul 19, într-o întrecere extrem de dificilă, la care au luat startul 82 de concurente și în care medaliata cu argint, Olga Pileva, a fost descalificată pentru dopaj. Celelalte rezultate ale sportivilor biatloniști au fost:

- 7,5 km – locul 48 Dana Potlogea, locul 70 Eva Tofalvi, locul 77 Mihaela Purdea;
- 15 km – locul 68 Alexandra Rusu, locul 75 Mihaela Purdea;
- ștafetă feminin – locul 14;
- 20 km – locul 66 Marian Blaj.

Ultima ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă s-a desfășurat în Vancouver, Canada, în iarna lui 2010. Guvernatorul Canadei, Michaelle Jean, este cel care a deschis ceremonia. 86 de probe din diferite sporturi de iarnă au încântat spectatori. România a avut o delegație formată din 28 sportivi la 8 discipline.

Considerată a fi cea mai titrată biatlonistă româncă din toate timpurile, Eva Tofalvi a fost desemnată să poarte steagul țării noastre în ceremonia de deschidere a Jocurilor Olimpice.

Românca se afla la cea de-a patra participare olimpică, unde și-a egalat cel mai bun rezultat al ei, locul 11 la 15 km, loc obținut și la ediția din 1998. Biatloniștii români au avut următoarele rezultate:

- 7,5 km – locul 14 Eva Tofalvi, locul 39 Mihaela Purdea, locul 49 Dana Potlogea, locul 85 Alexandra Stoian Rusu;
- 12,5 km – locul 19 Eva Tofalvi, locul 49 Mihaela Purdea, locul 52 Dana Potlogea;
- 15 km – locul 41 Mihaela Purdea, locul 74 Ferencz Reka, locul 81 Dana Potlogea;
- ștafetă feminin – locul 10.

Concluzii

Ca sport olimpic, biatlonul a fost de la bun început prezent la Jocurile Olimpice, deși la primele ediții se numea patrula militară.

Rezultatele obținute pot fi un moment de reflexie pentru forurile care se ocupă de sporturile de iarnă, respectiv COSR, FRSSB, dar și cluburile, antrenorii și sportivii trebuie să se gândească la o altfel de abordare a performanței sportive în continuare. Fiind început de ciclul olimpic, poate de aici ar trebui luate primele măsuri ca pregătirea olimpică a loturilor să se deruleze pe toată perioada celor patru ani.

Pentru a atinge vârfuri internaționale în sportul de performanță este necesară descinderea atleților dintr-un „rezervor” a generației tinere cu pretenții în acest domeniu de activitate, pentru a putea face față cerințelor din ce în ce mai mari.

Urmează o perioadă grea până în 2014, când poate la Soci va veni și rândul României la medalii la cea de-a XXII-a ediție a Jocurilor Olimpice.

BIBLIOGRAFIE

1. Fântâneau, E. E., *Cercuri îngemănate, pe alb înzăpezit*, Editura Redacției Publicațiilor pentru Străinătate, București, 2007.
2. Manea, M., *Sport - știri de bine*, București, 2010.
3. Pelin, F., „Biatlonul sport olimpic spectaculos”, *Revista Discobolul*, București, 2010.
4. XXX Anuarele F.R.S.B.
5. XXX Anuarele I.B.U.